

Nr 6.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion angående nedskärning och rationalisering av provinsialläkarnas skrivarbete.

I en inom andra kammaren väckt motion nr 220 ha fru *Hellström* och fru *Boman* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte an hålla, att en utredning snarast verkställs angående möjligheten att radikalt skära ned och rationalisera provinsialläkarnas skrivarbete.

Efter överenskommelse mellan första och andra kammarens allmänna beredningsutskott har det förstnämnda utskottet i anledning av en inom första kammaren väckt likalydande motion nr 125 inhämtat yttrande över motionerna från medicinalstyrelsen och Sveriges läkarförbund.

Såväl medicinalstyrelsen som läkarförbundet förorda utredning.

Medicinalstyrelsen anför i huvudsak följande:

Styrelsen hade länge haft sin uppmärksamhet riktad på hithörande förhållanden och även vidtagit sådana åtgärder, som i motionen efterlystes. För att nämna ett exempel hade styrelsen genom kungörelse den 25 januari 1950 fastställt enhetligt formulär till läkarintyg för vinnande av anställning i statens tjänst, varmed avsetts att samtliga statens verk skulle kunna använda denna blankett utan att begagna sig av möjligheterna av sådana tilllägg, som för vissa verk kunnat framstå såsom önskvärda. Styrelsens möjligheter att inskränka antalet eller att förhindra tillkomsten av nya blanketter vore ganska begränsade. Nya författningar medförde ofta nya krav på läkarundersökningar och på ytterligare behov av blanketter. I allmänhet hade styrelsen fått tillfälle att i förväg bedöma dessa blanketters behövlighet och avfattning. I fråga om andra än statliga verk, som utgäve eller föreskreve blanketter, vore styrelsens reglerande inflytande i regel ringa. Blanketter underlättade i hög grad utskrivandet t. ex. av i gällande författningar föreskrivna utlåtanden. Blanketter kunde därför icke undvaras i förvaltningen.

Styrelsen vore för närvarande sysselsatt med att utarbeta nya formulär till årsberättelser av väsentligt mindre omfång än de nu gällande. Årsberättelserna för den förebyggande barnavården och dispensärvården innehölle nästan endast sifferuppgifter och torde icke nämnvärt kunna minskas. Även om styrelsen ansett, att varje tjänsteläkare åtminstone en gång årligen borde giva sig tid till överblick över sammanfattning av förhållandena inom sitt område, för att kunna få en föreställning om utvecklingen och om eventuella

behov och brister, innebure styrelsens förslag till årsberättelser, som för närvarande vore ute på remiss, väsentliga lättnader i provinsialläkarnas arbete med årsberättelserna.

Provinsialläkaren utgjorde såsom tjänsteläkare ett viktigt mellanled mellan administrationen och allmänheten. Samhället och den enskilde måste av honom fordra intyg och utlåtanden av de mest skilda slag, och även mindre betydelsefullt skrivarbete måste han utföra såsom t. ex. utställande av räkningar till medlemmar i sjukkassa. En mera genomgående inskränkning i hans skrivarbete vore därför icke möjlig. Det i motionen avsedda målet syntes bäst kunna uppnås därigenom att provinsialläkaren på statens bekostnad försåges med kvalificerad skrivhjälp, som lämpligen även i andra avseenden kunde biträda honom (laboratoriearbete m. m.).

Även om styrelsen sålunda ansåge, att någon mera betydande befrielse för provinsialläkarna från skrivarbetet till fromma för deras viktigaste uppgift, sjukvården, icke stode att vinna annat än genom anställande av kvalificerade skrivbiträden och, ehuru åtgärder, som i motionen föresloges, redan i viss utsträckning vidtagits eller förbereddes, ville styrelsen icke motsätta sig den föreslagna utredningen. Styrelsen ville dock påpeka, att frågan om provinsialläkarnas blanketter inginge i det större problemet om avfattningen av blanketter inom medicinalväsendet i dess helhet, ett problem, varmed styrelsen sedan länge vore sysselsatt utan att ha kunnat, till följd av knapphet på personal, genomföra den fullständiga översyn, som måste betraktas som mycket behövlig.

Läkarförbundet, som framhåller, att det med hänsyn till den korta remisstiden icke är berett att framlägga några konkreta förslag i ämnet, anför i huvudsak:

Det vore angeläget, att provinsialläkarna bereddes en verklig lättnad i fråga om de olika med tjänsten förenade skrivgöromålen. Betydelsen av en rationalisering och förenkling på detta område kunde icke nog framhållas särskilt med tanke på att dessa åligganden i avsevärd grad inkräktade på provinsialläkarens sjuk- och hälsovårdande uppgifter. Genom en utredning skulle kunna klarläggas, dels huruvida icke åtskilliga blanketter exempelvis friskintyg, försäkringsintyg m. fl. skulle kunna väsentligen förenklas och till viss del göras likformiga, dels även i vad mån dessa läkare åliggande rapport- och uppgiftsskyldighet såsom rörande mödra- och barnavården, dispensär- och epidemivården m. m., skulle kunna begränsas eller t. o. m. i vissa avseenden upphävas. Förbundet ville samtidigt uttrycka önskvärdheten av att en dylik utredning utsträcktes att omfatta även andra kategorier av läkare, vilkas åligganden i berörda avseende vore betydande. Härvid åsyftades framför allt sinnessjukläkarna, städernas tjänsteläkare med flera andra grupper. Då redan ett betydande arbete i fråga om rationalisering av blanketter och formulär verkstälts av den s. k. standardiseringskommittén inom statens organisationsnämnd, ville förbundet i likhet

med förslagsställarna understryka lämpligheten av att samarbete upptoges med denna, samt med läkarförbundet och provinsialläkarföreningen.

Utskottet. Det är otvivelaktigt riktigt, att i provinsialläkarnas uppgifter ingår ett omfattande skrivarbete. Detta synes också ofrånkomligt, då dessa läkare, såsom medicinalstyrelsen framhåller, utgöra ett viktigt mellanled mellan administrationen och allmänheten. Skrivarbetet bör givetvis dock icke göras mera omständligt och tidsödande än nödvändigt är, varför all den rationalisering, som är möjlig att åstadkomma, också bör vidtagas.

I motionen beröras särskilt de omfattande årsberättelser provinsialläkarna ha att avlämna och det stora antal skiftande blanketter, som de måste använda. I fråga om årsberättelserna meddelar medicinalstyrelsen, att den för närvarande är sysselsatt med att utarbeta nya formulär för dessa av väsentligt mindre omfång än de nu gällande. Utskottet förutsätter, att detta arbete slutföres utan dröjsmål och att berättelserna framdeles icke komma att omfatta mera än som anses ur olika synpunkter erforderligt.

Enligt läkarförbundets yttrande synes särskilt det stora antalet blanketter vålla arbete. Utskottet vill härvidlag erinra om att 1948 års blankettkommitté i dagarna avgivit betänkande med förslag till åtgärder för rationalisering av statsförvaltningens blankettväsende, del III. I detta betänkande ägnas särskild avdelning åt medicinalstyrelsen. Kommittén anför däri att den i princip delar uppfattningen, att de blanketter provinsialläkarna ha att använda böra kunna minskas till antalet och sakligt förenklas. Kommittén anser, att samtliga blanketter inom medicinalstyrelsens verksamhetsområde böra bli föremål för översyn. Kommittén föreslår, att medicinalstyrelsen utser ett arbetsutskott för att till prövning upptaga blanketter, för vilka medicinalstyrelsen skall fastställa formulär, samt dessutom utforma en särskild exempelsamling över de blanketter, som äro erforderliga inom verksamhetsområdet. Utskottet förutsätter, att frågan om blanketterna med anledning härav ägnas nödig uppmärksamhet och att de rationaliseringsåtgärder vidtagas, som lämpligen kunna genomföras.

Enligt utskottets mening bör resultatet av de sålunda pågående eller föreslagna åtgärderna för lättande av provinsialläkarnas skrivarbete först avvaktas, innan ytterligare åtgärder vidtagas, varför utskottet får hemställa,

att motion II: 220 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 mars 1951.

På utskottets vägnar:
PATRIK SVENSSON.

Närvarande: se under utlåtande nr 5.